

(Guidelines for Selection
Management of Biodiversity
Heritage sites.)

ଜୈବବିଧତାରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ନୀତିହ୍ୟସୂଳର ନିରୂପଣ
ଓ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ନିୟମାବଳୀ ଏବଂ ତା'ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା

KALPAVRIKSH

kalpvriksh

Environmental
Action Group

ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ବଲ ଉପରେ ନିଷାପର ଭାବେ ଗବେଷଣା କରିଆସୁଥିବା
 ଜାତୀୟପରିର ଖ୍ୟାତିସହିନ୍ତ ସଙ୍ଗଠନ ‘କଳ୍ପବୃକ୍ଷ’ (KALPAVRIKSH)
 ତରଫରୁ ଅନେକ ଉପାଦେୟ ପୁସ୍ତିକା ଲାଗୁରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି ।
 ସେ ଉତ୍ତରୁ କିମ୍ବି ପୁସ୍ତିକାକୁ ସେମାନେ ‘ସମଦୃଷ୍ଟ ମୁଦ୍ର ବିଦ୍ୟାଳୟ’
 (Samadrusti Open School) ମାଧ୍ୟମରେ ଓଡ଼ିଶାର ଜନସାଧାରଣଙ୍କ
 ନିକଟରେ ଡେଢ଼ିଆରେ ଉପଲବ୍ଧ କରିବା ପାଇଁ ଆମକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ।
 ପୁସ୍ତିକାଗୁଡ଼ିକର ଉପାଦେୟଗତ୍ତ ଉପଲବ୍ଧ କରିବା ପରେ ଆମେ ତାକୁ ଡେଢ଼ିଆରେ
 ଅନୁବାଦ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ମତ ପ୍ରଦାନ କଲୁ । ଏହି କ୍ରମରେ ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟିକୁ
 ଅନୁବାଦ କରାଯାଇଛି । ସମସାମୟକି ସମସ୍ୟା ଏବଂ ସେଥିରେ ସୁଧାର
 ଆଣିବାପାଇଁ ହେଉଥିବା ନାତି, ନିୟମ ଓ କାନ୍ତନଗୁଡ଼ିକୁ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ
 ନିକଟରେ ସେମାନଙ୍କ ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ ‘କଳ୍ପବୃକ୍ଷ’
 (KALPAVRIKSH)ଯେହି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଛନ୍ତି, ଆମେ ତାକୁ ସାଗର
 କରୁଛୁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ମଧ୍ୟ ଦେଉଛୁ ।

ସୁରେଣ୍ଣ ତ୍ରୀପାଠୀ

ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ବଲ ଉପରେ ନିଷାପର ଭାବେ ଗବେଷଣା
 କରିଆସୁଥିବା ଜାତୀୟପରିର ଖ୍ୟାତିସହିନ୍ତ ସଙ୍ଗଠନ ‘କଳ୍ପବୃକ୍ଷ’
 ‘କଳ୍ପବୃକ୍ଷ ସ୍କ୍ରିପ୍ଟ୍ ସମ୍ମାନପଦ୍ଧତି’ ଦିଆ ଗିଯାଇଥାଏ ତାହା ମୁଦ୍ରିତ
 ହୋଇଥାଏ ତାହାର ତରଫରୁ କରିବାକୁ ଏହି କାମକାଳୀକାରୀ ହେବାରେ କରିବାକୁ
 ପାଇଁ ଆମେ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ
 ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ

ଶରୀରକୁ ଉପରେ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ
 ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ
 ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ
 ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ

ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ
 ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ
 ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ
 ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ
 ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ
 ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ
 ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ ଏହାର ପାଇଁ

‘জেববিধতা স্লুক’ ঘোষণা পাইঁ প্রস্তাব গোষ্ঠী সঞ্চাতন এবং ‘জেববিধতা পরিচালনা কমিটি(BMC) দ্বারা আগত করায়ার প্ররিক’।

(শ) যাহা একু গোষ্ঠী সংরক্ষণ অভ্যাসকৃতিক গোপ্য গোষ্ঠীরে রহিছি তাকু মধ্য জেববিধতা পাইঁহ্য স্লুক হিয়ানরে স্লুর করিবা পাইঁ এই নিয়মাবলীরে সম্বন্ধ অছি।

(গ) ‘জেববিধতা পাইঁহ্য স্লুক’র যোজনা ও ঘোষণা পাইঁ প্রচেয়ক প্রবরে স্বান্নায় সংস্থা স্লুটি এক প্রামাণ্য করিবা পাইঁ নিয়মাবলীরে উলোখ রহিছি।

যেহেতু এই নিয়মাবলীকা স্লুটি প্লুক জেব বিধিতা আজন (BD Act) দ্বারা স্বাকৃত, যেহেতু কেবল নামকু মাত্র ক্ষমতা গ্রাম্যঘর অন্তর্ভুক্তিকু দিবায়ার, খেতপাই স্বান্নায় প্রবরে ক্ষমতা স্বান্নায় অথবা অংশগুহুর করিবা পাইঁ স্লু স্বামিত স্বয়়ঘোষ অছি। কিন্তু লোকজ স্লুটি প্লুতাৰ এহা পত হোৱায়াপৰে কিন্তু দেশৰে একা সময়ৰে আগত হোৱায়া অনেক প্রতিশাল নিয়মাবলীক সহ আমকু এই নিয়মটিকু দেশৰবাকু পত্তিব। রূপান্নস্বৰূপ এমিটি এক প্রতিশাল আজন হোৱা আবিবায় এবং অন্যান্য পারম্পরিক জঙাল অধ্যবাসাঙ্ক (জঙাল অধ্যকাৰ স্বাকৃতি)আজন (TFRA), যাহা মাধ্যমৰে আবিবায় এবং পারম্পরিক জঙাল অধ্যবাসাঙ্ক জঙাল করিবে অধ্যকাৰ প্রদান কৰায়াকৈ। এই দুই আজনৰ (BD Act and TFRA)ৰ তুলনাত্মক অথবান হোৱা আবশ্যক। অনেক ক্ষেত্ৰে এই আজন স্বৰ্কৃত জ্ঞান এবং এহাৰু বুটিবাৰ দক্ষতা পারিত রহিথুবার দেখায়াৰহি। আজনকু কাৰ্য্যকৰা কৰাৰথাৰ সৰকাৰা সংস্থাৰ অধ্যকাৰাবানে উলো আজনকু প্রতিশৰণ পৰিপূৰণকৰাৰে প্রুণু করিবা উচিত। উলো আজনকু কাৰ্য্যকৰা কৰিবাপাই উদ্বাৰ মনোৱাৰ ও দৃঢ় রাজনাটিক জৰাণকৰি আবশ্যকতা রহিছি। ‘জেববিধতা পাইঁহ্য স্লুক’ ঘোষণা প্রাপ্তবৰু এ স্বৰ্কৃত আজন সহ তৰক্ষা করিবাৰ আবশ্যকতা রহিছি। এ স্বৰ্কৃতে গোকামানে স্বেচ্ছত হোৱা আবশ্যক। এই নিয়মাবলী অন্তৰ্ভুক্ত জেববিধতা ঘোষণা প্রক্রিয়াৰে স্বান্নায় অধ্যবাসাঙ্ক ভূমিকা গোৱা জোৱা আবিবায়, স্বতন্ত্ৰ ঘোষণে এই প্রক্রিয়াৰে কেবলু মেজপাতিবে নাহি। নিয়মিত্বক কাৰণ কেবেতি এই দৃষ্টিকু চিত্তাভ্রনক কৰে: (ক) জেববিধতা আজন-১০০৯ অনুসৰে ‘জেববিধতা পাইঁহ্য অঙ্গল’ ঘোষণা ক্ষমতা ‘জাল্য জেববিধতা পরিষদ’ (SBB) রহিছি। জেববিধতা আজনৰ ধাৰা-৪ নিয়মাবলীতা পরিষদৰকু দ্বাপৰি কৰিছি। এতাৰে উলোখ্যঘোষ যে গ্রামস্বা কিম্বা স্বান্নায় পথায়ত, পথৰাখল স্বায়ঘোষন সংস্থা, ‘জেববিধতা পাইঁহ্যস্লুক’ প্রাপ্তবৰু অনুমোদন কৰিত, তেবে গাল্য জেববিধতা পরিষদ (SBB) উক অঙ্গল স্বতন্ত্ৰ অথবান নকৰাৰ মধ্য কিঞ্চপু প্রকাৰ কৰিবাৰিবে। স্বান্নায় জনব্যূহক অনুমোদনকু ‘গাল্য জেববিধতা পরিষদ’ প্রুণু কলে স্বান্না অথবাঁ ব্যুৎপুত জমি স্বৰ্কৃতে দক্ষত কৰায়িব। গোটিএ দৃহত অঙ্গলকু ‘জেববিধতা

স্লুক’ঘোষণা কৰাগৱে এহা মধ্যৰে অনেক জেববিধতা পরিচালনা কমিটি বা অনেক স্বান্না রহিথান্তি। এই ক্ষেত্ৰে গাল্য পৰিকালকু ভূমিকা স্বান্নাপূৰ্ব অংতে।

(ঝ) যদিবি ‘জেববিধতা স্লুক’ৰ পরিচালনা যোজনাবৃত্তিক এক বা একাধিক ‘জেববিধতা পরিচালনা কমিটি’ (BMC) দ্বাৰা প্রযুক্ত হুৰ তেবে গাল্য জেববিধতা পরিষদ এহাৰু স্বান্নাতি দেবে এবং এহাৰ পরিচালনাৰু স্বান্না কৰিবা পাইঁ স্বয়়ঘোষ কৰিবে। অতএব উপৰু তুলু পাহাত পাহাৰ হোৱা রহিথুবা ক্ষমতাৰ কেন্দ্ৰস্থিতি পরিচালনা যোজনা প্রযুক্তি প্ৰক্ৰিয়াকু নিশ্চিত রাবে প্ৰৱাৰিত কৰিবে। কিন্তু একথা দুকুৰা যে স্বান্নাতি প্ৰদান কৰিবা মনে নুহুঁ ‘গাল্য জেববিধতা পরিষদ’ মনজন্মা পদক্ষেপ প্ৰয়োগ কৰিপাৰিবে। গাল্য জেব পরিষদ (SBB) দৃষ্টি পৰিচালনা যোজনাকু স্বান্নাতি দেবে বলৈ পৰিষদকাৰা ধাৰা এ মুতৰক এবং এহাৰু কাৰ্য্যকৰা কৰিবা পাইঁ আবশ্যক স্বয়়ঘোষ প্ৰদান কৰিবে। গোটিএ দৃষ্টিকু এই প্ৰক্ৰিয়া বাবি কৰুক পে, স্বান্নায় লোকমানক দ্বাৰা জেববিধতা পরিচালনা পাইঁ কৰায়াৰথুৰ প্ৰক্ৰিয়াকু স্বাকৃত কৰাৰায়। যাহা স্বামীতাৰ বাজনাতি দৃষ্টি পৰে গোলিকী যে দৃষ্টিকু দেশৰকু গলে গোটিএ কথা স্বৰ্ণ হেজনাহি পে, গাল্য প্ৰকল্পৰ জেব বিধিতা স্লুক ঘোষণা কৰিবা পাইঁ অশুল্প ক্ষমতাৰ ঘোষণা পৰিচালনা প্ৰক্ৰিয়াকু প্ৰৱাৰিত কৰিবাৰ যেনিৰি এক নিৰ্বাপক ভূমিকা রহিব নাহি।

(ঝ) এক গাল্যঘোষণা যাঞ্চ কমিটি গৱেণ কৰায়িব। এই কমিটি ‘জেব বিধিতা পাইঁহ্য স্লুক’(BHS)সৃষ্টিকৰণ কাৰ্য্যকৰিতা স্বৰ্কৃতে যাঞ্চ কৰিবে। গাল্য জেববিধতা পরিষদৰ প্ৰয়োগ জণে প্ৰমুখ বধব্য রাবে কাৰ্য্য কৰিবে। যেষাং স্বান্নায় ভাৱে লোকে নিজে জেববিধতা স্লুক পৰিচালনা কৰিআৰুহুতি, যে ক্ষেত্ৰে ‘গাল্য জেববিধতা পরিষদ’(SBB)ৰ ভূমিকা ক’শ হেব স্বৰ্ণ কৰায়াৰ নাহি। প্ৰথা আবে এই অৱশ্যকতা অৰ্থে ক’শ যে জেব বিধিতা স্লুক ঘোষণা পৱে পৰিচালনা কৰিআৰুহুতা স্বান্নায় সংস্থাপুৰণক গাল্য পৰিষদৰ নিয়মণকু আধিপত্ৰ কৰিবাৰ দেখায়া কী? কিন্তু নিয়মাবলীৰে থবা গোটিএ প্ৰকল্প আৰুহুতা দেজপাৰে যে, এই কমিটিৰে ষড়ণ স্বান্নায় লোক রহিবে এবং অন্য ষড়ণ বিশেষজ্ঞ রহিবে। এহাৰপৰে স্বকাৰণ প্ৰৱাৰিকু স্বৰ্কৃতে হুৰে পুতিৰ জেববিধতা কৰায়াৰপাৰিব।

(ঝ) ‘জেববিধতা পাইঁহ্য স্লুক’(BHS) ঘোষণা হোৱা দ্বাৰা ‘জাল্য জেববিধতা প্ৰাপ্তব্যক্ষণ’(NABA) ১০৯ ষড়ণ ক঳া পুলুষী ভাৱে প্ৰদান কৰিবা নিশ্চিত হোৱায়। এই জেববিধতা সংৰক্ষণ কৰুখুৰা ঘোষণাবলীৰ এই অৰ্থ লাভকৰিবা একমাত্ৰ উদ্বেশ্য হোৱা অনুচ্ছিত। এই আৰ্থিক পথায়তাৰ মৌলিক লক্ষ্য এবং উদ্বেশ্য পৱে কেৱল পুকাৰ স্বপ্ৰাপ্তিৰ বাবে কুপুৰাব আৰ্থিক দাহা জেববিধতাৰে জৰাপাৰিব।

(ঘ) ব্যমাজর পুরুষেশ্বর লোকমানক মধ্যে পুরুষিতির ব্যবস্থা এক নিচিদিনআ অভয়ার বা বাধিত হিসাবের প্রাক্তন করায়িবা বাস্তুনাম। ব্যেথপাই কেঁবিদিধতা ব্যতিহ্য স্লুল' স্বাপন দ্বারা এই মূল্যবোধচী দেনদিন জ্ঞাবনর এক অঞ্জনে পরিষেত হোলপারিব এবং এহাদ্বাৰা প্রাক্তিক ব্যবসূ মাত্রাধৃক শোষণ হোক নাহি।

(ঙ) 'কেঁবিদিধতা স্লুল' (BHS) প্রতিষ্ঠা যোগু স্বানয় অধিবাসামানকৰ প্রতিকৃতি পুথা এবং কেঁবিদামৰ ব্যবহার প্রতিকৃতি হোক আন্তিত। তেবে যেখাঁবু পুথা বা ব্যবহার ব্যোমানে ব্যতিহ্য রাবে ছান্তি দেজলুকি, দাষা উপরে কঢ়কশা জারি কৰায়িবারে। ব্যতিহ্য রেবেশ্ব হেবছি উক্ত অঙ্গনবাসাক জ্ঞাবন ধারণৰ মানরে আশুড়োনি পরিবৰ্তন আৰোৱা।

৭. ব্যঞ্জা নিৰূপণ

কেঁব ব্যতিহ্য অঞ্জন হেবছি ব্যতি ভাবৰে চিহ্ন হোলথুবা স্লুল, কেঁব পৰিবেশ দৃষ্টিকোষু ধৃপ হেবার ব্যবনা থুবা এক প্রাক্তিক ব্যবহৃয যথা ভূ-ভাগ, ব্যন্তু উপকুল, ভূভাগৰে রেথিথুবা জল, ব্যন্তু কেঁবিদিধতারে পৰিপুর্ণ পোঁতাৰে নিমুলিখুত মধ্যৰ এক বা একাধুক উপাশা রেথিথাএ, স্বানয় অঙ্গলোক বিকল বা বিলুপ্ত প্রাপ্য প্রজ্ঞিতিৰ পশ্চ উকিব এমূলু, মুখ্য প্রতিমানক মধ্যৰ বিকৰন দৃষ্টিকোষু গুৱুতপুর্ণ প্রজ্ঞি, সৃষ্টাকৰি পশ্চ, বাষ হেবথুবা ভজিব বেন মুন্তুৰুষ গো, জ্ঞাবাস্ব ভাবৰে ব্যবস্থিত হোৱ রেথিথুবা অংকু চিহ্ন পাশাৰ স্বামুচিৰ, মেন্তিক, কেন্সেৰক মূল্য থুব এবং বেৰু যাহা মণিষ স্বামুক বহু দাৰ্দৰদু ধৰি পৰ্মকৰ্ত হোলথুবা পথে বি ব্যাঁধিক বিহিতাকু বজায রেখাৰ দৃষ্টিকোষু গুৱুতপুর্ণ মনে কৰায়িথুবা।

কেঁবিদিধতা আৱেনৰ (১০০৯)ধাৰা ৭ রে প্ৰদান কৰায়ালথুবা ব্যঞ্জা অনুযোয়া অন্য দোষ পদচৰ্তিক ব্যক্তিক হোকী।

৮. কেঁব বিধিতা ব্যতিহ্য স্লুল (BHS) চিহ্ন পাঁত রেথিথুবা মানদণ্ড

(The Criteria for identification of BHS)

'কেঁবিদিধতা ব্যতিহ্য স্লুল'ৰ চিহ্ন কেঁবিদিধতা আৱেনৰ ধাৰা (১)ৰে প্ৰদৰ ব্যঞ্জা অনুযোৱা কৰায়িব। নিমুলিখুত দেৰ্শিষ থুবা অঙ্গলকু 'কেঁব বিধিতা স্লুল' (BHS)ৰ অৰ্থৰুক কৰায়িব।

(ক) যেৱ অঙ্গলোক বিভিন্নপ্রকাৰ উকিব, জ্ঞাবকুৰু রেথিথুবে এবং ব্যোমানকৰ রেথিবা পাঁত প্রাক্তিক, মণিষক বাসাপুলু। রেথিথুবা।

(খ) যেৱ অঙ্গলোক গুৱুপালিত পশ্চ এবং পৰিনিধুমুকুল বৃষ্টি-পৰিষ্পুৰা এহ কেঁবিদিধতা চিহ্নতাৰু গুৱুত প্ৰদান কৰি কৃষ্ণকাৰ্য কৰায়িথুব।

(গ) কেঁবিদিধতা দৃষ্টিকোষু গুৱুতপুর্ণ এবং বাঞ্ছুতিক দৃষ্টিকোষু মধ্য গুৱুতপুর্ণ হোলথুবা অঙ্গল (পৰিকৃত দৃষ্টি এবং স্লুল) কিম্বা গোৰা ব্যবস্থিত অঙ্গল।

(ঘ) প্রেৰ অঙ্গল হোলথুবে মধ্য পদৰ পৰ্ষা, জ্ঞাবকুৰু আশুয়মুলা হোলথুবে, কিম্বা জ্ঞাবকুৰু যাতায়ত পাঁত কেঁতিহুৰ ভাৰৰে ব্যবহৃত হোৱথুব, পেহিপৰি গোৰা ব্যবস্থিত অঙ্গলসুতিক কিম্বা ব্যবহৃত এক অঙ্গল হোক আৰ্দ্ধুনি।

(জ) ব্যম প্ৰকাৰ ব্যক্তিৰ জমি, গোৰা বা ব্যক্তিগত অধুকীৰ রেথিথুবা জমি উপৰেক শ্ৰেণীৰে অৰ্থৰুক কৰায়াল পৰিব।

(ঝ) ব্যমাধূত ব্যন্তু প্ৰকাৰ আৱেনৰ ১৫৭৯ অনুযাবে ব্যবস্থিত অঙ্গল ভাৰে অৰ্থৰুক হোলথুব ব্যমাধূত অঙ্গলকু 'কেঁবিদিধতা ব্যতিহ্য স্লুল' গোৰণ কৰায়িপৰিব।

(ঞ) যেৱ অঙ্গলকু জনকৰ, স্লুলৰ বা পাশা প্ৰজনন দৰ্থা খাদ্য ব্যৰু পাঁত আৰ্দ্ধুনি।

(ঞ) জঙ্গলবিভাগ গবেষণা বিভাগ দ্বারা গবেষণা পাঁত ব্যবস্থিত অঙ্গল।

(ঝ) অৰ্ষধ্যায দৃষ্টিকুল পাঁত ব্যবস্থিত অঙ্গল (MPCA) যেঁতু পুৰুষ স্বামু ও স্বানয় চিহ্ন পৰিষেৱাৰ পুনৰাপুলিশন প্রতিষ্ঠান (FRLHT) বেংগালুৰু এহ অনুৰোধ অঞ্জতি।

৩. 'কেঁব বিধিতা ব্যতিহ্য স্লুল' চিহ্নটোৱণ এবং ঘোষণা

ৱাল্য কেঁব বিধিতা পৰিষদ (SBB) কেঁব বিধিতা ব্যতিহ্য অঙ্গল ঘোষণা পাঁত কেঁব বিধিতা পৰিষেৱাৰ কমিটি স্বামুৰাল, পাশায়ঠৰাল, জঙ্গল স্বামুৰাল কমিটি, আবিকায়া পৰিষেৱা ভলি স্বামু নিকচৰু প্ৰস্তাৱ অমুন্তৰ কৰিবে। লোকমানকু উৱেষণ আধিথুবা প্ৰাপ্যকৰু বিভাগৰ কেঁব বিধিতা পৰিষদ' স্বৈৱাপেৱা পঞ্জীণন, চাষা, মাখ্যজ্ঞাবাৰ এবং আধিবাধা গোৰা, গবেষণা কেন্দ্ৰ, বৰকারা স্বামু এবং অঙ্গলৰ অন্য পঞ্জীণন স্বুতুলি প্ৰস্তাৱিত কেঁব বিধিতা ব্যতিহ্য অঙ্গল পৰ্মকৰে সৰ্বৰেখে বিবৰণি প্ৰদান কৰিবে। লোকমানক বহু বৈৰেৰ, স্বানয় আৰক্ষকাগৰ, গ্রাম পাঞ্চায়ত এ পৰ্মকৰে পুনৰাপুলিশন মাধ্যম হোৱায়িবে। এহি প্ৰক্ৰিয়াটি নিমুলিখুত ভাৰে মধ্য কৰ্মকাৰা কৰায়ালয়িব।

(঺) প্ৰেছাপেৱা পঞ্জীণন এবং অনুযান্য পঞ্জীণন (পাশায়ঠৰাল স্বামুগুড়িক, কেঁব বিধিতা পৰিষেৱাৰ কমিটি, লোকক দ্বাৰা প্ৰতিষ্ঠিত পৰিষেৱা এবং বিভাগ নিমতে স্বামু, 'কেঁব বিধিতা ব্যতিহ্য স্লুল' ঘোষণা নিমতে প্ৰস্তাৱ আগতৰ প্ৰক্ৰিয়া নিজে আৰম্ভ কৰিয়ালিবে।

(঻) 'কেঁব বিধিতা ব্যতিহ্য স্লুল' BHS ঘোষণা কৰায়িবা পাঁত আধিথুবা প্ৰস্তাৱ

५) जळजळ जिवा वरकारा जिमि थुवा अङ्गलकू पदि बिएत्थेष्य घोषणा किवाया ता'हेले परिचाक्ना योजना एवं सपेदर बिएत्थारा राज्य वरकारकू पमुक्तु किवाग द्वारा किवायी ब।

७. ज़ेव दिद्धिता आठिह्य प्रूल (BHS) र परिचालना योजनार उपाया

- ० बिज्ञप्तिरे बिएत्थेष्य दर्शायाइथुवा परिचामा अन्तयामा एक माप्य प्रस्तुत।
- ० जमि मालिकानार खुटि।
- ० बिन्दुन बिएत्थार परिचामि, संरक्षण पाइँ ग्रुहण किवायालथुवा प्रवक्षेप, स्थानाय लोकाङ्क उच्च अङ्गल उपरे निर्दिशाशक्त।

० अङ्गलरे थुवा मूऱ्य ज़ेवदिद्धिता एवं येमानिकू खुटि, देशाय, बिक्षुप्त प्राप्य, संक्रमणशाल।

० शारदत्तुरे जलप्राणाङ्क आश्रयप्रूल, येमानिकू अङ्गावान स्थुल, किमा बन्यजडूकू गमनागमन पथ।

० स्थानाय बायिवाक पाइँ आबश्यक हेठथुवा ज़ेव उपदर प्रकार एवं परिमाण, स्थानाय अर्थनितिरे एहार चूम्लीला, बिक्षुप्त उपलष्ट हेठथुवा जिवाया आय।

० ज़ेव उपदर बिएत्थार परिचामारे पदि कोशी प्रकार परिवर्तन पदि होरथाए ताहार कारण निर्शय जिवा।

० उच्च अङ्गलरे यदि राज्य, केन्द्र वा कोशी अङ्गराष्ट्राय प्रकृत्त कार्यकारा होरथाए तेबे एहार पमुक्तु तथ्य।

० ज़ेव दिद्धितार उपायुक्त संरक्षण माध्यमरे स्थानाय लोकाङ्क आयबुद्धि निमोत कोशी प्रस्तुत रहिथाए।

० बिएत्थेष्य प्रुति रहिथुवा बिपद एवं सम्भाय बिपद।

० बिएत्थेष्य प्रुतिष्ठा द्वारा परिवेश सूचया कुष्ठिकोशार लार एवं सम्भाय आर्थिक लाभर एक हाराहारा आकलन (प्रकृत्त शेष हेवारे थुवा लार उपर्कर्ते)

० योजनार प्रतेक उपायकू सम्भुव्य किवा पाइँ उपय घारणा निर्धारण एवं प्रतेक अङ्गर उपलगा परिचामा पाइँ सूचनाकू निर्दीरण।

० स्थानाय जलसमूह द्वारा बिरुद्ध उपायरे गलिथ्यारा ज़ेव दिद्धितार संरक्षणकू उ परिचालना कार्याङ्कु, बिएत्थेष्य परिचालना योजना कार्याङ्कारा किवा माध्यमरे संकुचित किवाया अनुचित। लोकमाने पदि उपयुक्त उबरे संरक्षण एवं परिचालना किवाथाति ता'हेले उत्तम परिचालना योजनार आबश्यक नाहि। अनेक उपलष्ट जलसमूह गृह्णीक एवं योजना शाम्य प्रस्तुत किवा खुटिरे नथाक्ति, याहा उच्च अङ्गलकू 'ज़ेव दिद्धिता आठिह्य प्रूल' उभे घोषणा किवा पाइँ एक कारण होलपारिब नाहि।

० राज्य ज़ेव दिद्धिता परिषद (SBB) 'परिचालना योजना' ग्रुहण किवा परे एहार मूलाङ्कन किवा निमोते एक किशेषज्ज्ञ किमिटि गांन किवायिक एवं आबश्यक हेले बिएत्थेष्य अङ्गलकू यार स्थानाय लोकाङ्क उ पञ्चायति निकालरु परिचालना योजना सपेक्षरे परिचामर्श किवे एक अनुमोदन किवाइको बाबिल जिल्लापारिब।

० अनुमोदित योजनाकू 'राज्य ज़ेव दिद्धिता परिषद' नय ग्रुहण किवेनेब।

० एक किशेषज्ज्ञ किमिटि द्वारा परिचालना योजना प्रुति गामायरे मूलाङ्कन किवायिका आबश्यक। 'राज्य ज़ेव दिद्धिता परिषद' (SBB) उ 'ज़ेव दिद्धिता परिचालना किमिटि' (BMC) किमा बिएत्थेष्य नथुवा उपलष्ट योजना बायिक शावन संस्कृत प्रयोगकै एक उपर्कर्ते योजना एवं उपर्कर्ते योजना एक उपर्कर्ते योजना आवश्यक।

८. 'ज़ेव दिद्धिता आठिह्य प्रूल' र याञ्च प्रक्षिया

क) 'राज्य ज़ेव दिद्धिता परिषद' माध्यमरे एक राज्यपालय किमिटि गांन।

ख) राज्यपालय परिचालना किमिटि रे १७ लेन सदवय रहिवे। अङ्गल बायाकीव-आर्थिक परिस्थिति उपर्कर्ते आन थारा किमिलिख्यु बिहुनाने एहार सदवय रहिवे।

० राज्य ज़ेव दिद्धिता परिचालना परिषदर उपापत्ति,

० स्थानाय ज़ेव दिद्धिता परिचालना परिषद उपादक

० स्थानाय बायिवाक मध्यरु तिनिकृष्ण प्रतिनिधि

० ज़ेव, चृष्णी, मध्यांगारा उपलष्ट अरिज्ज बिक्षुप्त एवं उच्च 'ज़ेव दिद्धिता आठिह्य प्रूल' सह उपर्कर्ते बिक्षुप्त

० ज़ेव दिद्धिता परिचालना किमिटि र मध्यस्थ, बिएत्थेष्य नथुवा उपलष्ट योजना बायिक शावन संस्कृत एवं संस्कृत उपवासप्रति उपर्कर्ते अन्य संस्कृत उपवासप्रति

० स्थानाय सायर शावन संस्कृत, उच्च पञ्चायति र उपलष्ट योजना प्रतिनिधि

० राज्य सायर उपलष्ट योजना प्रतिनिधि

० 'राज्यपालय याञ्च किमिटि' प्रुति तिनिमायरे परिचालना योजना उपर्कर्ते उपायिक किवेब। परिचालना योजनार प्रतेक उपायकू उपायकू रहेहरु लक्ष्य (सुशान्ति एवं परिचामारुक) हास्यल उपर्कर्ते 'राज्य ज़ेव दिद्धिता परिषद'कू उपर्कर्ते देवेब।

०) परिचालना किमिटि जार्याङ्काल उन्निबर्त्ते रहेब।

९. उच्च

क) अरे बिएत्थेष्य पाइँ राज्य उपलगा किशेषज्ज्ञ प्रकाशकले 'जातोय ज़ेव दिद्धिता प्राप्तुकरण' (NBA) एवं उपायिक उपायिक उन्निबर्त्ते निर्माण पाइँ प्रतेक ज़ेव

ବିବିଧତା ଏତିଷ୍ଯ ସ୍ଥଳ' ପାଇଁ ୨୦ଲକ୍ଷ ଜଙ୍ଗାର ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ବିଦ୍ୟୁତ ଆର୍ଥିକ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥାନାୟ ପଞ୍ଚାମୀତର ବକେଚରେ ମଥ ଏହାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ମଥ ମୂଳପୁଣ୍ଡି ଭାବରେ ଏସିବି ମାଧ୍ୟମରେ ୫୫ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିବେ । 'ଜେବ ବିବିଧତା ପରିଚାଳନା କମିଟି' ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସବୁ ସଂସ୍ଥା ଯେଉଁମାନେ ବିଦ୍ୟୁତ ସର ପରିଚାଳନା କରୁଛନ୍ତି ସେବୁଡ଼ିକ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ସାହୁତ ସଂସ୍ଥା ଅଚାନ୍ତି । ଏହି ସଂସ୍ଥାମାନେ ସରକାରୀ ଏବଂ ବେଶରକାରୀ ସୂଚନ୍ତୁ ଅନୁମୋଦନ ହେଉଥିବା ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଆଲନତଃ ଅଧିକ୍ରତ ଅଟେ । ଏହି ସଂସ୍ଥାମାନେ ବିଦ୍ୟୁତ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆୟବ୍ୟକ୍ଷର ହିସାବକୁ ପ୍ରଦିତ ବର୍ଷ ଅଧିକ କରାଇବେ ।

୩) 'ରାଜ୍ୟ ଜେବ ବିବିଧତା ପରିଷଦ' ରାଜ୍ୟରେ ବିଦ୍ୟୁତ ଯୋଗଣ ପାଇଁ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଥିବା ବିଜ୍ଞାପ୍ତି ସମର୍କରେ 'ଜାତୀୟ ଜେବ ବିବିଧତା ପ୍ରାଥମିକରଣ (NBA)'କୁ ଲଣାଇବେ । ଏନ୍ତିଏ ତା'ର ଦକ୍ଷ ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇପାରେ ।

୧୦. ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

କ) ବିଦ୍ୟୁତ ସର କୁଣ୍ଡଳ ପରିଷଦ କମିଟି ସମ୍ପର୍କରେ ଲୋକପିଯ ଜଣମାଧ୍ୟମରେ ବିଜ୍ଞାପନ, କର୍ମଶାଳା ଏବଂ ସୂଚନାପତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ 'ରାଜ୍ୟ ଜେବ ବିବିଧତା ପରିଷଦ' ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିବେ । 'ଜାତୀୟ ଜେବ ବିବିଧତା ପ୍ରାଥମିକରଣ' ଏହାଯାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଅର୍ଥରେ 'ରାଜ୍ୟ ଜେବ ବିବିଧତା ପରିଷଦ'କୁ ଯୋଗାଇଦେବେ ।

ଘ) ଜେବ ବିବିଧତା ପରିଚାଳନା କମିଟିପୁଣ୍ଡିକ, ସେହିଥେବା ସଙ୍ଗଠନ, 'ରାଜ୍ୟ ଜେବ ବିବିଧତା ପରିଷଦ', ଆର୍ଥିକ ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତ ସର ପରିଚାଳନା ସହିତ ସମର୍କର ବିଶେଷଜ୍ଞ ଓ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଭାର୍ତ୍ତିକ ସମାଜ କରିବେ । ଏହାର ବିପୋଟ ଭାବରେ ସରକାର ଜଣାଳ ଓ ପରିବେଶ ମହିଳାକମ୍ପ୍ୟୁଟର ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

ଗ) ଏହା ନୟନ ଗାଇଡ୍ ଲାଇନ ଅଟେ । ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କ ସହ ପରାମର୍ଶକୁମେ ଏହାକୁ ଜେବ ବିବିଧତା ଆଲନର ପୁରୋଗମୀ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ଏବଂ ଜେବ ବିବିଧତା ଆଲନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନେ ଆବଶ୍ୟକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାର ଆବଶ୍ୟକ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବେ ।

ଘ) ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେତ୍ତୁଥରକାରଙ୍କ ସହ ଜାତୀୟ ଜେବ ବିବିଧତା ପ୍ରାଥମିକ ମାଧ୍ୟମରେ ପରାମର୍ଶ କରିବା ପରେ ଆଲନ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାପ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରିଯାଇବେ ।

କେତ୍ତୁଥରକାରଙ୍କ ସହ ଜାତୀୟ ଜେବ ବିବିଧତା ପ୍ରାଥମିକ ମାଧ୍ୟମରେ ପରାମର୍ଶ କରିବା ପରେ ଆଲନ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାପ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରିଯାଇବେ ।

‘ସମଦୃଷ୍ଟି ମୁକ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟ’ର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରକାଶନ

- ❖ ‘ମୁକ୍ତିପାଇଁ ଶିକ୍ଷା’
- ❖ ‘ଆମ ଗତି କୁଆଡ଼େ’
- ❖ ‘ଖବର କିପରି ସୁଷ୍ଠି କରାଯାଏ’
- ❖ ‘ସମାଜ ପତ୍ରର ଇତିହୃଦି’
- ❖ ‘ମୁକ୍ତିପାଇଁ ଶିକ୍ଷା’

Printed at Siksha Prakashani, ND-7, VIP Area,
IRC Village Bhubaneswar - 751015
